

Az esőerdők csodája

*Aki a dzsungelben életben akar maradni, annak értenie kell valamilyen ravasz trükkhöz, jól kell tudnia futni vagy mászni, szépnek kell lennie vagy éppenséggel bűzlenie kell. Az a legjobb, ha olyasmire ért, amihez senki más – mint például az **aguti**, a **pompás méh** vagy a **paradió**. A növények és az állatok zseniális szimbiózisban léteznek az Amazonas mentén, a Föld fajokban egyik leggazdagabb életterében.*

A dél-amerikai Egyenlítő trópusi erdőire minden este 6 órakor leszáll az alkonyat, és sok szólamú zörejkoros szólal meg. Az állatok hangos koncertjét hirtelen becsapódás zaja harsogja túl. Egy **paradiófa** koronájából levált egy kókusz nagyságú gyümölcs, és 50 méterrel mélyebben recsegve csapódott be az őserdő talajába. Az **aguti** épp erre a pillanatra várt. A fa csak évente egyszer veti a terület legnagyobb rágcsálójának éles fogai elé annak kedvenc eledelét. Az aguti ügyesen a sűrű bozótba görgeti a golyót, és felnyitja a gyümölcsöt. Ez nagyon nehéz munka, hisz ez

az óriási golyó végül is csaknem olyan súlyos, mint ő maga, ráadásul a héja kökemény – de az aguti éppen ehhez alkalmazkodott: rajta kívül másnak nincs olyan éles harapása, hogy felnyithassa a gyümölcsöt. A benne lévő magokat is könnyűszerrel feltöri; néhányat rögtön elfogyaszt, a maradékot pedig egyenként elássa egész vadászterületén – és azonnal el is felejt, hol vannak az egyes rejtékhelyek. Ez viszont a paradiófa fennmaradási stratégiája: magjai így módon eloszlanak az őserdőben, és így új telephelyeket tud meghódítani.

Minden beavatkozás veszélyezteti az egyensúlyt

A paradiófának a beporzáshoz is állati segítségre van szüksége – a **pompás méhekre**. Csak ők elég nagyok és elég erősek ahhoz, hogy megemeljék a paradióvirágok fedelét, és lemerüljenek a virágba. A nektár táplálja őket és ivadékaikat, s amikor fölkeresik a következő virágot, továbbviszik a virágport. Miután beporozták a virágkelyheket, 15 hónapig tart, amíg az új gyümölcsök megérnek, és az aguti orra elé esnek. Így járul hozzá két kicsi állat ahhoz, hogy az Amazonas óriása ne haljon ki – ő pedig ellátja azokat nektárral és dióval.

Az esőerdő zseniális körforgás segítségével tartja fenn magát. Örökzöld övként az Egyenlítő mentén körülfontja az egész Földet. A legnagyobb egybefüggő esőerdőterületek Amazóniában, a Kongó medencéjében és Dél-Kelet-Ázsiában találhatók. Intenzív napsugárzás, magas hőmérséklet és évente négyzetméterenként legalább kétezer liter eső teremti meg a Föld legnagyobb fajgazdagságának előfeltételeit. A

trópusi erdők egészen a 20. századig bő 14 millió négyzetkilométernyi területet fedtek be, a teljes földfelület szűk 10%-át. Ebből mindössze 5,4 millió négyzetkilométernyit hagytunk meg.

A súlyos gépek dübörgése egyre gyakrabban harsogja túl az Amazonas menti természet hangjait. Olcsó nyersanyagszükségletünk kielégítésére hatalmas pumpák hozzák föl a kőolajat az őserdő talaja alól, ásványi kincsek után kutatva bányaiipari cégek túrják föl a folyók üledékes kőzetét, bulldozerek csinálnak helyet szója- és cukornádültetvényeknek – vagy óriási duzzasztógáták és országutak számára. Kiirtják az Amazonas-vidék esőerdőit – becslések szerint évente mintegy 7000 négyzetkilométert [ez Magyarország területének 7,5%-a]. Mindazonáltal ezeknek a területeknek az ötöde már állami védelem alatt áll, és további ötödüket elismerték az indián népek territóriumának.

Forrás: www.regenwald.org